

Motion till riksdagen 2021/22:412

av Karin Rågsjö m.fl. (V)

med anledning av prop. 2020/21:221 Statlig ersättning för personskada orsakad av vaccin mot sjukdomen covid-19

---

1 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i lagstiftningen bör inkludera personer som är anställda av svenska staten och som har vaccinerats i utlandet under utlandstjänstgöring med ett vaccin som vid tidpunkten för vaccinering var godkänt för bruk i Sverige som tillgängliga för ersättning och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lagen ska bekräfta minderårigas rätt till rättsligt ombud i händelse av intressekonflikt med vårdnadshavare för att kunna framställa krav på ersättning och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör justera lagen på ett sådant sätt att minderårigas ringa ålder särskilt beaktas vid beslut om ersättningsnivå och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda frågan om ett förenklat handlägningsförfarande, särskild ersättning för ombudskostnader i samband med överklagande eller andra åtgärder för att underlätta för den enskilde att tillgodose sina rättigheter och tillkännager detta för regeringen.

2 Inledning

Vänsterpartiet stöder regeringens arbete med att ta fram en omfattande lagstiftning som kompenserar den enskilde vid skada orsakad av vaccinet mot covid-19. Samhällets ansträngningar för att nå en god vaccinationsgrad mot covid-19 har inneburit den största vaccinationskampanjen i Sveriges historia med en vaccinationstakt som talar väl om vårt samhälles förmåga till snabba omställningar. Pandemin utgör emellertid fortsatt en

svår utmaning för vårt samhälle varpå en gedigen lagstiftning till skydd för medborgarna är av stor vikt. Det offentliga behöver säkerställa att trösklarna för att vaccinera sig upplevs som låga för den enskilde, och en personskadeersättning bidrar sannolikt till detta.

3 Svenskar som arbetar utomlands för statens räkning

Vänsterpartiet instämmer med de remissinstanser, däribland MSB och Försvarsmakten, som påtalat att svenskar som arbetar utomlands för statens räkning bör ingå i gruppen som är tillgängliga för ersättning i händelse av skada. Regeringens förslag missgynnar oproportionerligt de svenskar som är utlandsstationerade, exempelvis som diplomater eller för Försvarsmakten, och som har vaccinerat sig utomlands. Dessa personer representerar i någon mån Sverige i sin arbetsinsats och bör, anser Vänsterpartiet, skyddas av samma lagstiftning som de som vaccinerar sig i Sverige. Givet att de som arbetar utomlands för statens räkning har vaccinerat sig med ett vaccin som är godkänt för användning även i Sverige, bör lagstiftningen tillgodose dessa individers behov av ersättning vid skada.

Regeringen menar att detta faller inom ramen för arbetsgivaransvaret. Vi anser att det är negativt att ha en differentierad hållning beroende på statligt anställdas arbetsort. Denna inställning riskerar att leda till att utlandsstationering blir mindre attraktivt för den som har betänkligheter relaterade till vaccination i utlandet. Detta motsäger statens intresse av att vara en attraktiv arbetsgivare och en ansvarsfull part för dem som arbetar utomlands för statens räkning. Vänsterpartiet värnar de svenskar som arbetar för staten i utlandet och vill att de ska ha samma rätt till ersättning vid skada som deras hemmastationerade kollegor.

Regeringen bör i lagstiftningen inkludera personer som är anställda av svenska staten och som har vaccinerats i utlandet under utlandstjänstgöring med ett vaccin som vid tidpunkten för vaccinering var godkänt för bruk i Sverige som tillgängliga för ersättning. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

4 Barnrättsperspektivet

Flera delar av regeringens förslag avseende barnrättsperspektivet är bra. Förvisso självklart, men Vänsterpartiet välkomnar att skadeersättningen även omfattar minderåriga. Likaså skrivningarna om att preskriptionstiden kan överklagas i händelse av att ett barn, till följd av föräldrarnas försummelse, har förnekats möjligheten att söka ersättning inom preskriptionstiden.

Vänsterpartiet ser emellertid med besvikelse på att en mer grundlig analys av barnrättsperspektivet inte gjorts i framtagandet av lagen. Regeringens beklagande inställning till detta borde ersättas av en handlingskraftig agenda där barnrättsperspektivet alltid ingår i framtagandet av ny lagstiftning. Att avstå från detta är att negligera Sveriges konventionsbundna anspråk på att inkludera barns rättigheter i allt beslutsfattande, inte minst sådana lagar och förordningar som omfattar barn.

Vänsterpartiet anser, i likhet med Barnombudsmannen, att lagen borde bekräfta det behov som kan uppstå för barn att ha biträde som rättsligt kan företräda barnet i händelse av intressekonflikt mellan barn och vårdnadshavare.

Lagen ska bekräfta minderårigas rätt till rättsligt ombud i händelse av intressekonflikt med vårdnadshavare för att kunna framställa krav på ersättning. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Vidare anser Vänsterpartiet att barnens ringa ålder behöver beaktas när ersättningar ska utbetalas. En skada som medför livslång invaliditet kan innebära ett mycket stort ekonomiskt bortfall i form av förlorad arbetsinkomst. Vänsterpartiet vill därför att lagstiftningen ska beakta ålder som grund för att bestämma ersättningens nivå.

Regeringen bör tillse att lagen justeras på ett sådant sätt att minderårigas ringa ålder särskilt beaktas vid beslut om ersättningsnivå. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

5 Förenklad överklagandeprocess

Det kan antas att många invånare skulle finna processen att överklaga ett beslut om ersättningsnivå som komplicerad. Mycket riktigt medger också regeringen i promemorian att processen för den enskilde kan te sig komplicerad. Vänsterpartiet värnar invånarnas rätt till en rättssäker överklagandeprocess. Möjligheten att tillvarata sina intressen bör aldrig begränsas av möjligheten att tillskansa sig svåra medicinska överväganden eller rättspraxis. Advokatsamfundet och Narkolepsiförbundet har i sina remissutlåtanden påtalat behovet av att den enskilde kan erhålla ersättning för ombudskostnader i samband med handläggningen av ärendet. Vänsterpartiet delar Advokatsamfundets och Narkolepsiförbundets inställning och anser att regeringen bör återkomma med förslag som går i den riktningen.

Regeringen bör utreda frågan om ett förenklat handlägningsförfarande, särskild ersättning för ombudskostnader i samband med överklagande eller andra åtgärder för att underlätta för den enskilde att tillgodose sina rättigheter. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Karin Rågsjö (V)

Ida Gabrielsson (V)

Maj Karlsson (V)

Vasiliki Tsouplaki (V)

Momodou Malcolm Jallow (V)

Daniel Riazat (V)